

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

441. meddelelse. 17. marts 1949.

A. Forsøgsresultater.

Sortsforsøg med hindbær 1938—48.

Forsøgene, der er begyndt i 1938 og afsluttet i 1948, er udført ved Virum på lermuld, ved Blangstedgaard på svær lerjord og ved Spangsbjerg på god sandmuldet jord. 10 sorter har deltaget i forsøgene, og desuden er 2 sorter prøvet ved 2 stationer i et mindre forsøg af mere orienterende art.

De tre hårde vintre i 1940—42 greb stærkt forstyrrende ind i forsøgsarbejdet. Plantebestanden led meget, især ved Spangsbjerg og Virum, medens nedfrysningen var væsentlig mindre ved Blangstedgaard, hvor forsøget blev fortsat indtil 1946. Ved Virum blev forsøget afbrudt i 1943. Ved Spangsbjerg foretoges i 1943 en nyplantning af de syv bedste sorter, med hvilke forsøget fortsattes indtil 1948. Se bilaget. Ved Virum er forsøget høstet i 6 år, medens Blangstedgaard og Spangsbjerg hver har 8 høstår. I alt foreligger der således udbyttetotal fra 22 forsøg.

Udbyttet har varieret overordentligt meget fra år til år. Strenge vintre og meget tørre perioder om sommeren giver som oftest en lille høst. Til belysning af dette forhold anføres her henholdsvis højeste og laveste udbytte hos de 4 mest ydende sorter i perioden fra 1938—48.

Preussen	højeste udbytte	83,1 kg pr. a.,	laveste	10,2 kg pr. a.
Lloyd George	»	»	122,8 » » »	» 11,1 » » »
Spangsbjerg 140	»	»	86,6 » » »	» 11,8 » » »
Spangsbjerg 8	»	»	126,0 » » »	» 5,8 » » »

I gennemsnit af alle forsøg har Preussen givet det største udbytte af de prøvede sorter, omtrent samme udbytte ved Blangstedgaard og Virum, men væsentligt mindre ved Spangsbjerg, hvor den sort ikke synes at trives så godt.

Lloyd George ligger i gennemsnit med omtrent samme udbytte som Preussen. Den har givet et stort udbytte ved Spangs-

bjerg og Blangstedgaard og noget mindre ved Virum. Med lidt lavere udbytte og som nr. tre følger Spangsbjerg nr. 140, der især står højt ved Virum og noget lavere ved de to andre stationer. Spangsbjerg nr. 8 har givet noget mindre end de 3 foranævnte sorter, og meget nær samme udbytte ved alle 3 stationer.

Superlative og Fajstrup, der begge har deltaget i de sorts-forsøg, som afsluttedes i 1929, ligger i det foreliggende forsøg betydeligt under de 4 førstnævnte sorter i ydeevne.

Pynes Royal har med undtagelse af det sidste år ved Spangsbjerg givet et meget lille udbytte. Spangsbjerg nr. 481 og 250 har for små bær og for lille ydeevne. Kolberger Ruhm har givet et stort udbytte ved Virum, men kun små afgrøder ved de to andre stationer. Sorten har meget små bær og vil alene af den grund næppe få nogen betydning til erhvervsmæssig dyrkning. Sorten Deutschland er kun prøvet ved Blangstedgaard og Spangsbjerg, hvor den har givet et lille til middelstort udbytte. Laxtons Bountiful er kun prøvet ved Spangsbjerg, hvor den har givet et stort udbytte, men bærrerne er temmelig små og løsner meget vanskeligt fra frugtbinden, således at mange bær beskadiges under plukningen.

På bilaget er foretaget en opgørelse over bærrernes kvalitet som handelsbær og deres modningstid. Bærrerne er vejet op i 3 sorteringer: Dessertbær, saftbær samt frasorterede bær. Se bilaget. Det fremgaar af tallene, at de 4 mest ydende sorter, der i samlet udbytte står hinanden ret nær, også har givet omtrent samme udbytte af dessertbær, idet 40 til 45 pct. af høsten har været dessertbær. Pynes Royal ligger, med hensyn til kvalitet; højest af de prøvede sorter, idet ca. 55 pct. af bærrerne er gået i første sortering, men den har kun givet et lille udbytte.

I højre side af tabellen er plukketiden opdelt i tre perioder, hvorved der fremkommer et udtryk for de prøvede sorters modningstid. Det fremgår heraf, at Lloyd George er noget tidligere moden end f. eks. Preussen, og endvidere, at sorterne Spangsbjerg 140 og Spangsbjerg 8 er meget tidligere.

I større kulturer letter og forlænger det plukningen noget, når der dyrkes 2—3 sorter med noget forskellig modningstid.

Preussen: Kraftige, stive og oprette, rødbrune skud med store grønne til lysegrønne blade. Bærrerne er store, rundagtige, undertiden noget tilspidsede, slipper let og er ikke tilbøjelige til at blive grynede under plukningen. Farven smuk klar rød. Ret fyldig og sød hindbærsmag.

Lloyd George: Giver et meget stort antal middellange og noget overhængende skud af mat grågrøn farve og tæt besat med korte torne. Mørkegrønt til matgrønt løv, som bliver siddende til langt ud på efteråret. Bærrerne er kegleformede, noget uens i størrelse, mat røde til mørkerøde og noget tilbøjelige til at

blive bløde, hvorfor de må plukkes, inden de er for modne. Smagen frisk, lidt syrlig.

Spangsbjerg 140: (Fajstrup × Marlboro 1925). Skuddene middel til kraftige og svagt overhængende, grågrønne med lidt rødlig tone, stærkt tornede på den nederste del. Sund Vækst. Bærrene er ret små, faste og rundagtige til fladrunde og tidligt modne. Farven mørkerød til matrød. Smagen lidt syrlig. Småfrugterne holder godt sammen, bærrene lette at plukke.

Spangsbjerg 8: (Fajstrup × Lloyd George 1929). Ret lange, overhængende, grå til grågrønne skud, der især ved grunden er tornede. Bladene store til meget store, svagt buklede og mørkegrønne. Lange, kegleformede bær med ret store småfrugter og en lang spids frugtbund, slipper meget let, men er ikke særlig faste. Ret kraftig, lidt syrlig smag. Ligner i det hele taget Lloyd George og remonterer lige som denne en del, men har længere og større bær og færre, men kraftigere skud.

Mest anvendt og dyrket, både som erhvervskultur og i private haver, er sorten Preussen. Dens smukke faste bær er en efterspurgt handelsvare, og de kraftige stive skud er lette at binde op og udtynde efter endt bærhøst, da de ikke fremkommer i så overvældende mængder som hos Lloyd George, der alene af den grund er vanskeligere at arbejde med i større kulturer.

Da sorterne Spangsbjerg nr. 140 og Spangsbjerg nr. 8 ikke overgår Preussen og Lloyd George i ydeevne, vil de ikke blive udbudt til alm. dyrkning, med mindre det skulle vise sig, at de er særlig velegnede til frysning eller saftfremstilling m. m. Forsøgene til belysning af disse forhold er endnu ikke afsluttede.

Abonnement på korte meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan tegnes på ethvert postkontor og hos postbudet under navn af »Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur«.

Abonnementsprisen er 2 kr. om året, postpenge iberegnet.

Anmeldelse om adresseændring må indgives til postvæsenet.

Trykt i 19 000 eksemplarer.

Bilag til 441. meddelelse.

Forsøg med hindbærsorter.

Oversigt over udbyttet.

Sortens navn	Årligt udbytte, gns. kg/a				100 bær gns. g	Forholdstal for udbytte			
	Virum	Blang- stedg.	Spangs- bjerg	alle		Virum	Blang- stedg.	Spangs- bjerg	alle for- søg
	1938-43	1939-46	1939-42 1945-48	forsøg					
Preussen	43.1	45.6	28.3	38.6	243	100	100	100	100
Lloyd George . . .	30.4	39.3	42.6	38.1	208	71	86	151	99
Spangsbjerg 140 . .	43.8	38.4	32.2	37.6	195	102	84	114	97
Spangsbjerg 8 . . .	37.0	34.6	36.7	36.0	228	86	76	130	93
Superlative	19.3	31.0	17.3	22.8	199	45	68	61	59
Fajstrup	10.8	16.3	15.3	14.4	212	25	36	54	37
Pynes Royal	9.4	8.9	20.3	13.2	246	22	20	72	34
			1939-42						
Preussen	43.1	45.6	24.9	40.2	243	100	100	100	100
Spangsbjerg 481 . .	32.9	37.7	22.2	32.6	175	76	83	89	81
Kolberger Ruhm . .	40.1	28.9	17.5	30.1	145	93	63	70	75
Spangsbjerg 250 . .	25.4	22.0	8.9	20.2	172	59	48	36	50
			1939-42 1945-48						
Deutschland		24.8	21.2	22.9	244		54	75	62
Laxtons Bountiful			35.0		185			124	
	Udbyttet gns. kg/a fordelt i sortering			Udbytte i pct. fordelt i 3 perioder			Antal / a		
	I des- sertb.	II saftb.	III fra- sort.	1.	2.	3.	afbårne stængler eft. høst	fjernede planter el. skud	
Preussen	16.1	20.9	1.6	24	59	17	421	120	
Lloyd George	15.8	20.0	2.3	38	48	14	682	281	
Spangsbjerg 140 . . .	15.8	20.9	1.4	44	48	8	504	244	
Spangsbjerg 8	16.6	17.7	1.7	43	45	12	482	164	
Superlative	7.0	14.2	1.6	21	54	25	489	173	
Fajstrup	5.7	7.8	0.9	15	58	27	212	29	
Pynes Royal	7.6	5.0	0.6	18	58	24	222	44	
Preussen	13.7	24.6	1.9						
Spangsbjerg 481 . . .	6.3	23.9	2.4	25	56	19	402	145	
Kolberger Ruhm . . .	5.9	21.7	2.5	37	50	13	579	254	
Spangsbjerg 250 . . .	4.3	14.0	1.9	45	46	9	364	107	
Deutschland	7.7	14.0	1.2	11	58	31	236	44	
Laxtons Bountiful . .	11.7	20.0	3.3	11	65	24			